

บทวิเคราะห์ The Way of the World

พิศยา สนิตพันธุ์

William Congreve (ค.ศ. 1670 - 1729) นักเขียนบทละครคนชาวอังกฤษในสมัย Restoration (ค.ศ. 1660 - 1700) ได้ประพันธ์บทละคร The Way of the World ออกมา ค.ศ. 1700 บทละครเรื่องนี้อยู่ในรูปแบบของ Comedy of Manners ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นประเภทของบทละครที่เด่นที่สุดของสมัย Restoration และบทละครเรื่องนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็น Comedy of Manners ที่ดีที่สุดของสมัย Restoration (McGraw - Hill 1972 : 402)

Comedy of Manners เป็นบทละครประเภท comedy ที่มีจุดประสงค์ให้คนดูหัวเราะ คือ หัวเราะไปพร้อมกับตัวละคร และหัวเราะเยาะตัวละคร โดยเฉพาะความเคอะเขินของตัวละคร และสถานการณ์ที่มีความสับสนวุ่นวาย กล่าวคือ บทละครประเภทนี้แสดงให้เห็นพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งสะท้อนความจริงว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม พฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น กิริยาท่าทางการกระทำที่ไม่เป็นธรรมชาติ ความแปลกประหลาด ความหน้าไหว้หลังหลอก และความชั่วร้ายจะถูกนำมาพิจารณาพร้อมทั้งล้อเลียนเย้ยหยันในเวลาเดียวกัน

ในบทละครประเภทนี้โครงเรื่องจะเกี่ยวกับเงินและความรัก คือ ตัวละครเอกจะเผชิญปัญหาว่าจะต้องเลือกเอาเงินหรือความรักอย่างใดอย่างหนึ่ง ตัวละครที่ฉลาดจะต้องการทั้งสองอย่างและจะต้องหาวิธีการเอามาให้ได้ แก่นเรื่องของบทละครส่วนมากจะเป็นความรักทางเพศในรูปแบบของการเกี้ยว หรือสงครามระหว่างเพศ ตัวละครส่วนมากจะอยู่ในสังคมชั้นสูงของเมืองหลวง ลักษณะของตัวละครสามารถจัดเข้ารูปแบบได้ คือ ตัวละครเอกฝ่ายชายจะเป็นชายหนุ่มที่ใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานเสเ่จจุ่มุ่งหมายในชีวิตของเขาคือ พยายามให้ได้ผู้หญิงที่ตนรัก ตัวละครเอกฝ่ายหญิงจะเป็นสาวสวย รักอิสระ ชอบสนุกสนาน และฉลาดมีไหวพริบรู้เท่าทันเล่ห์เหลี่ยมของผู้ชายในเรื่องความรัก นอกจากนี้ตัวละครบางตัวมีลักษณะผิดแปลกไปจากมนุษย์ธรรมดา คือ คนซึ่งแต่งตัวจะเป็นคนหลงรูปตนเอง และวุ่นวายพิถีพิถันกับเสื้อผ้าของตนจนเกินควร ชายแก่ ผมหงอก พันทัก และเดินกะเผลกจะยกตัวเองเป็นหนุ่มน้อยหญิงแก่จะทำกิริยาเป็นสาว มีความปรารถนาทางเพศ และคิดฝันว่าชายหนุ่มทั้งหลายยังต้องการเธออยู่

Comedy of Manners ในสมัย Restoration แบ่งออกได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วง ค.ศ. 1670 - 1678 และช่วง ค.ศ. 1690 - 1707 The Way of The World ของ Congreve

เป็น Comedy of Manners ในช่วง ค.ศ. 1690 - 1707 ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจาก Comedy of Manners ในช่วง ค.ศ. 1670 - 1678 เล็กน้อย คือ มีการยึดหลักศีลธรรมจรรยาเข้ามาบ้าง ตัวละครเอกฝ่ายชายจะพยายามประพฤติปฏิบัติตนตามกฎหมายทางศีลธรรม ขณะที่ Comedy of Manners ในช่วง ค.ศ. 1670 - 1678 จะไม่ยึดหลักศีลธรรมจรรยาเลย และเน้นความสามารถของตัวละครเอกฝ่ายชายในการล่อลวงหญิง สาเหตุที่ Comedy of Manners ทั้ง 2 ช่วง มีลักษณะแตกต่างกันก็เพราะได้รับอิทธิพลจากกษัตริย์ผู้ปกครองประเทศ คือ Comedy of Manners ในช่วง ค.ศ. 1670 - 1678 อยู่ในรัชสมัยของพระเจ้า Charles ที่ 2 (ค.ศ. 1660 - 1685) ผู้ทรงมีอุปนิสัยรักสนุก ไม่เคร่งครัดในศีลธรรมจรรยา ขณะที่ Comedy of Manners ในช่วง ค.ศ. 1690 - 1707 อยู่ในรัชสมัยของพระเจ้า William of Orange และพระนาง Mary (ค.ศ. 1688 - 1702) ผู้ทรงเคร่งศาสนา และยึดมั่นในศีลธรรมจรรยา

"ในการวิเคราะห์บทละคร The Way of the World" ผู้วิเคราะห์จะขอแยกวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของบทละครเป็นลำดับดังนี้คือ โครงเรื่อง ตัวละคร แก่นเรื่อง แนวความคิดในเรื่อง และภาษา

โครงเรื่อง

โครงเรื่องหลักของ The Way of the World คือความรักระหว่าง Mirabell และ Millamant แต่ในบทละครเรื่องนี้คนดูจะเข้าใจและติดตามเนื้อเรื่องได้อย่างยากลำบาก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งทำให้ละครไม่ได้ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเมื่อออกแสดงครั้งแรก ทั้งนี้เพราะโครงเรื่องไม่ได้แสดงออกทางการกระทำ แต่มาจากคำพูดของตัวละคร ฉะนั้นคนดูจึงต้องใช้เวลาปะติดปะต่อและโยงเรื่องอย่างยากลำบาก กล่าวคือ ในองก์แรก มีการกล่าวถึงตัวละครหลายตัว ซึ่งคนดูจะไม่พบจนเข้าองก์ที่สอง หรือตอนกลางของเรื่อง เช่น Millamant ปรากฏตัวครั้งแรกในฉากที่สองขององก์ที่สอง Lady Wishfort ปรากฏตัวครั้งแรกในต้นองก์ที่สาม และ Sir Wilful ปรากฏตัวครั้งแรกในฉากที่สามขององก์ที่สาม และในองก์แรกนี้มีการกล่าวถึงความสัมพันธ์ของตัวละครหลายตัวในลักษณะคลุมเคลือซึ่งทำให้คนดูเข้าใจสับสน เช่น ในองก์ที่หนึ่งนี้ Witwoud ได้เล่าให้ Mr. Fainall ฟังถึงลุงของ Mirabell ที่ชื่อ Sir Rowland (ซึ่งก็คือคนใช้ของ Mirabell ปลอมตัวมา) ผู้อาจจะมามีความสัมพันธ์กับ Millamant ขณะที่ความจริง Mirabell ต้องการให้ Sir Rowland มีความสัมพันธ์กับ Lady Wishfort นอกจากนี้ก่อนที่ฉากแรกขององก์หนึ่งจะเปิดขึ้น เหตุการณ์บางอย่างได้เกิดขึ้นมา

ก่อน และมีการพาดพิงถึงในองค์แรกและองค์ที่สองเช่น แผนการของ Mirabell ที่ได้กระทำต่อ Lady Wishfort และทำให้เธอโกรธแค้นเขา และความสัมพันธ์ระหว่าง Mirabell กับ Mrs. Fainall ก่อนที่เธอจะแต่งงานกับ Mr. Fainall ฉะนั้นในที่นี้จะขออธิบายโครงเรื่องตามลำดับขั้นตอนของกาเวลาเพื่อให้คนอ่านบทละคอนเข้าใจเนื้อเรื่องได้เร็วขึ้น

Mirabell หนุ่มสังคมเมืองหลวงมีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับ Arabella บุตรีของ Lady Wishfort ในขณะที่เธอเป็นหม้ายโดยสามีคนแรกของเธอชื่อ Languish ได้ตายจากเธอไป ฉะนั้น Mirabell ได้หาทางป้องกันชื่อเสียงของเธอ โดยจัดให้เธอได้แต่งงานกับ Mr. Fainall เมื่อ Arabella แต่งงานกับ Mr. Fainall ความสัมพันธ์อันชั่วช้าระหว่างเธอกับ Mirabell ก็สิ้นสุดลง และ Mirabell ก็เริ่มสนใจและตกหลุมรัก Millamant ซึ่งเป็นหลานสาวของ Lady Wishfort และเป็นญาติของ Mrs. Fainall (Arabella) ด้วย Lady Wishfort มีความสำคัญต่อ Millamant มาก เพราะเธอควบคุมเงินหกพันปอนด์ ซึ่งเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของเงินทองทั้งหมดของ Millamant เงินจำนวนนี้จะถูกโอนเป็นของ Millamant ทันที ถ้าเธอแต่งงานกับผู้ชายที่ Lady Wishfort เห็นชอบด้วย ฉะนั้น Mirabell จึงพยายามให้ Lady Wishfort สนับสนุนเขาโดยทำให้เป็นแสดงความรักเอาอกเอาใจและบื้อยอ Lady Wishfort แต่แผนการของเขาก็ถูกเปิดเผยโดย Mrs. Marwood ซึ่งเป็นผู้รักของ Mr. Fainall และเป็นผู้แอบหลงรัก Mirabell เพราะเธอต้องการให้ความรักของ Mirabell และ Millamant สมหวัง เมื่อ Lady Wishfort รู้ความจริงว่า Mirabell มิได้รักเธออย่างแท้จริง เธอโกรธเคืองมาก และตัดสินใจว่าตราบใดที่เธอยังควบคุมมรดกของหลานสาวของเธออยู่ Mirabell จะไม่มีโอกาสได้แต่งงานกับ Millamant

ดังนั้น Mirabell จึงวางแผนการที่จะทำให้ Lady Wishfort อนุญาตให้เขาได้แต่งงานกับ Millamant โดยให้คนใช้ของเขาชื่อ Waitwell ปลอมตัวเป็นลุงของเขาชื่อ Sir Rowland มาทำเป็นตกหลุมรัก Lady Wishfort และต้องการแต่งงานกับเธอแต่เพื่อให้คนใช้ของเขาพอใจและเขามีความมั่นใจว่าแผนการของเขาจะสำเร็จแน่ Mirabell ได้จัดการให้ Waitwell แต่งงานกับ Foible สาวใช้ของ Lady Wishfort ก่อนที่ Waitwell จะปลอมตัวเป็น Sir Rowland ไปหา Lady Wishfort ฉะนั้นเมื่อ Lady Wishfort หลงกล ได้เซ็นสัญญาแต่งงานกับ Sir Rowland Mirabell ก็จะเข้ามาทำเป็นช่วยเหลือโดยเปิดเผยว่า Sir Rowland เป็นตัวปลอม และสัญญาการแต่งงานนั้นเป็นโมฆะเพราะ Sir Rowland ได้เซ็นสัญญาแต่งงานกับผู้หญิงคนอื่นแล้ว

และถ้าทุกอย่างเป็นไปตามแผนของ Mirabell Lady Wishfort จะต้องระลึกถึงบุญคุณของเขา และยอมให้เขาได้แต่งงานกับ Millamant ในที่สุด

แต่แผนการอันนี้ของ Mirabell ก็เป็นที่ล่วงรู้ถึง Mrs. Marwood อีกจนได้นอกจากนี้ เธอยังรู้ถึงความสัมพันธ์ในอดีตระหว่าง Mirabell และ Mrs. Fainall ด้วย เธอออกความลับต่าง ๆ ที่เธอรู้แก่ Mr. Fainall ซึ่ง Mr. Fainall รู้สึกโกรธเคืองมาก แต่เขาก็ทำอะไรไม่ได้ เพราะเขาต้องอาศัยเงินทองของภรรยาให้ได้อยู่สุขสบาย Mrs. Marwood จึงช่วย Mr. Fainall คิดแผนการขู่เอาเงินจาก Lady Wishfort และขณะเดียวกัน Mrs. Marwood จะเขียนบัตรสนเท่ห์เปิดเผยแผนการของ Mirabell ให้ Lady Wishfort รู้ แต่ขณะที่คิดแผนการนี้ Mrs. Marwood ได้ตั้งข้อสังเกตว่าเธอได้เคยแนะนำให้ Lady Wishfort จับ Millamant แต่งงานกับ Sir Wilful ซึ่งเป็นหลานของ Lady Wishfort ผู้มาจากบ้านนอก และถ้า Millamant ทำตาม เงินครึ่งหนึ่งของ Millamant ซึ่งอยู่ในความดูแลของ Lady Wishfort อาจไม่ตกมาเป็นของ Mr. Fainall ดังนั้น Mr. Fainall จึงคิดจะขจัด Sir Wilful ออกจากทางโดยจับ Sir Wilful มอมเหล้าก่อน มาขอความรัก Millamant ซึ่ง Millamant จะต้องรังเกียจและปฏิเสธ Sir Wilful อย่างแน่นอน

ทางฝ่าย Millamant ไม่สนใจกับแผนการอะไรทั้งสิ้น เพราะเธอกำลังอยู่ในระหว่างการตัดสินใจว่าจะรับรักของ Mirabell ดีหรือไม่ ในที่สุดเธอก็ตัดสินใจยอมแต่งงานกับเขา แต่ก่อนจะตกลง เธอได้ยื่นเงื่อนไขต่าง ๆ ให้เขาพิจารณาไว้ ซึ่ง Mirabell ตกลงรับเงื่อนไขด้วยความเต็มใจ และเช่นเดียวกัน เขาก็มีเงื่อนไขให้เธอปฏิบัติตามเมื่อเธอตกลงจะเป็นภรรยาของเขา เงื่อนไขของ Mirabell นั้น Millamant เห็นด้วยทุกประการ เพราะฉะนั้นความรักระหว่าง Millamant และ Mirabell ก็เป็นที่ตกลงเข้าใจกันเรียบร้อย

ขณะเดียวกัน แผนการของ Mirabell และแผนการย่อนรอย Mirabell ของ Mrs. Marwood และ Mr. Fainall ก็กำลังดำเนินไป Sir Rowland ได้มาหา Lady Wishfort และเกี่ยวพาราสิเธอจนเธอยอมตกลงจะเซ็นสัญญาแต่งงานกับเขา แต่ Mrs. Marwood ได้ส่งจดหมายไม่ลงนามมาถึง Lady Wishfort เปิดเผยความจริงเกี่ยวกับ Sir Rowland พอที่ Lady Wishfort กำลังอ่านจดหมายอยู่ต่อหน้า Sir Rowland และ Foible นั้น Foible จำลายมือของ Mrs. Marwood ได้ จึงได้ร่วมกับ Sir Rowland หลอก Lady Wishfort ว่า Mirabell เป็นผู้เขียนจดหมายนั้นขึ้นมาเพื่อขัดขวางการแต่งงานระหว่าง Lady Wishfort กับ Sir Rowland เพราะ

Mirabell ต้องการมรดกของ Sir Rowland Lady Wishfort เชื่อตามคำพูดของ Foible และ Sir Rowland เธอให้ Sir Rowland ไปเอาใบสัญญาการแต่งงานมาให้เธอเซ็น แต่ขณะที่ Sir Rowland ไปเอาสัญญานั้น Mr. Fainall ได้ดักจับตัว Sir Rowland และ Mrs. Marwood เข้ามาบอกความจริงทั้งหมดแก่ Lady Wishfort ฉะนั้นแผนการของ Mirabell จึงล้มเหลว

เมื่อรู้ความจริงทั้งหมด Lady Wishfort โกรธเคืองมากและขับไล่ Foible ให้ออกจากงาน แต่ Mrs. Fainall เข้ามาปลอบใจ Foible และเธอได้รู้ความจริงจาก Foible และ Mincing สาวใช้ของ Millamant เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสามีของเธอกับ Mrs. Marwood ดังนั้นเธอจึงตัดสินใจที่จะย้อนรอยแผนการของสามีเธอ

ทางฝ่าย Mr. Fainall ก็ดำเนินตามแผนของตนโดยบอก Lady Wishfort ถึงความสัมพันธ์ระหว่างลูกสาวของเธอกับ Mirabell และขู่ว่าจะประกาศให้คนรู้ และจะขอแยกทางกับ Mrs. Fainall ถ้า Lady Wishfort ไม่ยอมให้เงินของเธอทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งหกพันปอนด์ของ Millamant แก่เขา นอกจากนี้ Mr. Fainall ต้องการให้ภรรยาของเขาโอนเงินของเธอมาให้แก่เขา และเขาไม่ต้องงกให้ Lady Wishfort แต่งงานใหม่ เพื่อเงินของเขาจะได้ไม่ตกเป็นของคนอื่น เมื่อ Mrs. Fainall ได้เปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างสามีของเธอกับ Mrs. Marwood Mr. Fainall ไม่ได้เกรงกลัวแต่อย่างใด เขายังยืนยันที่จะเอาเงินของทุกคน แต่ Sir Wilful และ Millamant ได้เข้ามาบอก Lady Wishfort ว่า เขาทั้งสองตกลงจะแต่งงานกัน ฉะนั้นเงินหกพันปอนด์ของ Millamant จะดีไม่ตกเป็นของ Mr. Fainall ขณะเดียวกัน Mirabell ก็เข้ามาเสนอความช่วยเหลือแก่ Lady Wishfort ซึ่งเคยยินดีรับ Mirabell จึงเปิดเผยความจริงว่าเธอเป็นผู้ดูแลมรดกของ Mrs. Fainall ขณะที่เธอเป็นหม้าย ดังนั้น Mr. Fainall ไม่สามารถขู่เอาเงินจาก Lady Wishfort ได้ เมื่อรู้ความจริงทั้งหมด Mr. Fainall และ Mrs. Marwood โกรธเคืองมากและสาบานว่าจะแก้แค้น Lady Wishfort สำนึกในบุญคุณของ Mirabell จึงยกโทษให้เขาและอนุญาตให้เขาแต่งงานกับ Millamant ได้

ตัวละครอน

ชื่อตัวละครอนทุกตัวใน The Way of the World บ่งบอกลักษณะนิสัยให้คนดูรู้ ตัวละครอนที่สำคัญที่สมควรวิเคราะห์ลักษณะนิสัยคือ

1. Mirabell

ชื่อของ Mirabell แปลมาจากคำว่า mirable ซึ่งแปลว่า น่าชมเชย ฉะนั้น Mirabell หมายถึง ผู้สมควรได้รับการชมเชย

Mirabell เป็นหนุ่มสังคมเมืองหลวงที่มีเสน่ห์ ผู้หญิงหลายคนหลงรักเขา เช่น Mrs. Marwood และ Mrs. Fainall นิสัยของเขาเต็มไปด้วยเล่ห์เพทุบาย ซึ่งเห็นได้จากแผนการต่าง ๆ ที่เขาคิดขึ้นเพื่อทำให้ Lady Wishfort อนุญาตให้เขาได้แต่งงานกับ Millamant แผนการเหล่านี้ทำให้เขาดูไม่น่ายกย่องเลย

แต่อย่างไรก็ตาม Mirabell จัดว่าเป็นตัวละครเอกฝ่ายชายคนแรกในสมัย Restoration ที่ยึดหลักศีลธรรมและคุณงามความดี ซึ่งเห็นได้จากคำพูดของเขากับ Mr. Fainall ในองค์ที่หนึ่งว่า เขาจะไม่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงที่เขาไม่ต้องการ และจากคำพูดของเขากับ Millamant ในองค์ที่สองว่า เขาจะชนะใจผู้หญิงด้วยความจริงใจและการกระทำที่ซื่อตรง เขามีความรักต่อ Millamant อย่างบริสุทธิ์ใจและไม่มุงงาย เพราะเขารู้ข้อบกพร่องในตัว Millamant อย่างดี และพร้อมที่จะว่ากล่าวตักเตือนเธอตั้งที่เขาขอร้องให้เธอเลิกคบกับคนโง่ เช่น Petulant และ Witwood เพราะคนทั้งสองจะทำให้เธอเสื่อมเสียชื่อเสียง นอกจากนี้เขาดูที่ทัศนคติเกี่ยวกับผู้หญิงในแนวใหม่ คือ ยกย่องผู้หญิง ดังเช่น เขาห้าม Petulant ไม่ให้พูดจาหยาบโผนต่อหน้าผู้หญิง เขาคิดว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและผู้ชายามีใช่มีแค่เพียงทางเพศ แต่อาจเป็นความสัมพันธ์ทางด้านมิตรภาพได้ ดังเช่นความสัมพันธ์ของเขากับ Mrs. Fainall ในปัจจุบัน เขาไม่คิดว่าภรรยาและทุกสิ่งที่มีจะมีจะต้องตกเป็นสมบัติของสามี ซึ่งเห็นได้จากการที่เขาได้ปกป้อง Foible เมื่อ Waitwell จะเอาเงินที่ Foible ได้รับจากเขาไป นอกจากนี้เขามีความรับผิดชอบในการกระทำของเขา ซึ่งเห็นได้จากการที่เขาหาสามีให้กับ Mrs. Fainall เพื่อรักษาชื่อเสียงของเธอในกรณีที่ต้อง และถึงแม้ว่าตัวเขาเองไม่สามารถแต่งงานกับเธอได้ เขายังได้เอาใจใส่ดูแลเธอมากกว่าที่สามีของเธอเองได้เอาใจใส่ดูแลเธอ โดยรับเป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของเธอ และถึงแม้ว่าฐานะการเงินของเขาไม่ดี เขาก็ไม่เห็นแก่เงินจนล้มมิตรภาพเพราะตลอดเวลาที่เงินทองของ Mrs. Fainall อยู่กับเขา เขาไม่เคยโกงเธอ ในตอนจบของเรื่องเขาได้คืนทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดของเธอให้เธอเป็นผู้ดูแลเอง

2. Mr. Fainall

ชื่อของ Mr. Fainall สามารถแยกออกเป็น fain หรือ feign และ all ถ้าในรูป fain ซึ่งแปลว่า ประารถนา ก็หมายความว่า เขามีนิสัยโลกปรารถนาทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าใช้รูป feign ซึ่งแปลว่า หลอกหลวงก็หมายความว่า เขาชอบหลอกหลวงทุกคน ซึ่งทั้งสองความหมายตรงตามลักษณะนิสัยของเขา

ถ้าคุณเปรียบเทียบ Mr. Fainall กับ Mirabell จะเห็นว่าทั้งสองมีการกระทำที่เหมือนกันมากคือ ทั้ง Mr. Fainall และ Mirabell คิดแผนการหลอกหลวง Lady Wishfort เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ กล่าวคือ Fainall คิดแผนการย่อนรอย Mirabell เพื่อจะได้เงินของ Lady Wishfort เงินของภรรยาของเขา และเงินของ Millamant ครึ่งหนึ่ง ขณะที่ Mirabell คิดแผนการหลอก Lady Wishfort เพื่อที่ว่าเธอจะอนุญาตให้เขาได้แต่งงานกับ Millamant นอกจากนี้ทั้งสองยังมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงที่ตนไม่ได้แต่งงานด้วย เช่น Mr. Fainall ได้ Mrs. Marwood เป็นภรรยาลับ ขณะที่ Mirabell เคยมีความสัมพันธ์กับ Mrs. Fainall จนเขาเกือบทำให้เธอตั้งท้อง นอกจากนี้ทั้งสองคนยังเห็นแก่เงิน ดังที่ Mr. Fainall ตกงแต่งงานกับ Mrs. Fainall เพราะเงินทองของเธอ ขณะที่ Mirabell ต้องการแต่งงานกับ Millamant โดยได้รับความเห็นชอบจาก Lady Wishfort เพราะเขาไม่ต้องการสูญเสียเงินหกพันปอนด์ไป แต่สาเหตุและปริมาณความเห็นแก่เงินของคนทั้งสองแตกต่างกัน คือ Mr. Fainall มีนิสัยขี้โกง เขาต้องการเงินของทุกคน แม้แต่ของคนที่เขาไม่ควรจะมีสิทธิได้ เช่น เงินหกพันปอนด์ของ Millamant ขณะที่ Mirabell ถือว่าเงินหกพันปอนด์นั้นเป็นสิทธิที่เขาและ Millamant ควรจะได้ เพราะมันเป็นสิทธิของ Millamant อยู่แล้ว

อย่างไรก็ตามแม้การกระทำบางอย่าง Mr. Fainall และ Mirabell จะคล้ายคลึงกัน แต่ Mr. Fainall ถูกจัดเป็นตัวผู้ร้าย ขณะที่ Mirabell เป็นพระเอก เพราะ Mr. Fainall ไม่คุณธรรมความดีอยู่ในตัว เขาเป็นคนโหดร้าย ซึ่งคนรู้ใจได้จากคำพูดของเขาที่พูดกับ Mirabell ในฉากแรกขององค์แรกว่า เขาจะไม่เล่นไพ่กับคนที่ไม่รู้สึกละอายใจเมื่อแพ้เขา และจะไม่ร่วมรักกับผู้หญิงที่ไม่สนใจกับชื่อเสียงของเธอ ซึ่งหมายความว่า เขาจะมีความสุขที่เห็นคนทุกข์ทรมานเพราะเขาเป็นต้นเหตุ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ที่เขามีกับบุคคลอื่น เช่น Mrs. Fainall ภรรยาของเขา และ Mrs. Marwood ผู้รัของเขานั้น ก็ไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งผิดกับความสัมพันธ์อันดีที่ Mirabell มีต่อ Mrs. Fainall ผู้รัของเขา และ Millamant หญิงคนรักของเขา Mr. Fainall ไม่ได้รักและเทิดทูนภรรยาของเขา

เขาถือว่าภรรยาอยู่ให้อำนาจเขาตลอดเวลา ต่อมาเมื่อเขารู้ว่าภรรยาของเขาได้ให้ Mirabell เป็นผู้ดูแลทรัพย์สินของเธอ เขาโกรธมาก และตรงจะเข้าทำร้ายเธอ แต่ก็ถูกขัดขวางโดย Sir Wilful สำหรับ Mrs. Marwood เขาก็ไม่มีความไว้นใจเชื่อใจเธอตลอดเวลาเขาสงสัยว่า Mrs. Marwood แอบหลงรัก Mirabell และไม่ใ้รักเขาอย่างแท้จริง เมื่อเขาอยู่ตามลำพังกับเธอ เขาจะพูดจาประหัตประหารน้ำใจของเธอตลอดเวลา นอกจากนี้เขาเป็นคนอาฆาตพยาบาท ดังที่เขากล่าวคำอาฆาตกับทุกคนในฉากสุดท้ายว่าเขาจะแก้แค้นเมื่อเขารู้ตัวว่าเป็นผู้แพ้

3. Millamant

ชื่อของ Millamant สามารถแยกออกเป็น mill ซึ่งแปลว่าพัน และ amant ซึ่งแปลว่า คู่รัก ฉะนั้นเมื่อรวมกันแล้วสามารถตีความว่าเธอมีคู่รักมากมาย ซึ่งก็เป็นจริงตามเนื้อเรื่อง เพราะเธอมี Mirabell, Petulant และ Witwoud มาติดพัน

Millamant ถูกจัดว่าเป็นนางเอกที่มีเสน่ห์มากที่สุดในบทละครสมัย Restoration คำพูดของเธอเต็มไปด้วย wit แม้แต่ตัวละครคนอื่นในเรื่อง เช่น Mr. Fainall ก็ยอมรับว่าเธอมี wit (ฉากที่สองขององคค์ที่สอง) เมื่อเธอปรากฏตัวเป็นครั้งแรกในฉากที่สองขององคค์ที่สอง คนดูจะรู้สึกว่าการกระทำและคำพูดของเธอมีลักษณะเสแสร้งไม่เป็นธรรมชาติ (affectation) เช่น ตอนที่เธออธิบายให้ Mrs. Fainall ฟังถึงเหตุผลที่เธอมาซ้ำว่าเธอมีแต่อ่านจดหมายรักที่ชายหนุ่มทั้งหลายเขียนมาถึงเธอ

นอกจากนี้เธอยังมีความหยิ่งผยองในความสาวและความสวยของเธอ และมีความโหดร้ายเช่น เมื่อเธอบอกกับ Mirabell ว่าเธอพอใจที่เขารู้สึกทุกข์ทรมานเพราะเธอเป็นต้นเหตุ (ฉากที่สององคค์ที่สอง) และเมื่อเธอเยาะเย้ย Mrs. Marwood ที่ Mirabell ไม่รัก Mrs. Marwood แต่กลับมากเธอแทน (ฉากที่สาม องคค์ที่สาม) แต่ในที่สุดคนดูจะรู้ความจริงว่าความหยิ่งผยองและความโหดร้ายที่เธอแสดงออกมานั้นไม่ใช่ลักษณะนิสัยที่แท้จริงของเธอ การที่เธอต้องแสดงลักษณะเหล่านี้ออกมาเพราะภาพสังคมในสมัยนั้นมีการแก่งแย่งช่วงชิงกันในเรื่องความรัก ถ้าเธอเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงที่เธอมีต่อ Mirabell ออกมา เธอจะกลายเป็นเหยื่อของหญิงอื่น ซึ่งจะมาแย่ง Mirabell ไปจากเธอ ฉะนั้นเมื่อเธอมั่นใจในความรักของ Mirabell แล้ว เธอจึงสามารถเปิดเผยความรู้สึกที่แท้จริงว่าตลอดเวลาเธอก็รักเขามากเช่นเดียวกัน (ฉากเงื่อนไข ในองคค์ที่สี่)

4. Lady Wishfort

ชื่อของ Lady Wishfort มี 2 ความหมาย โดยคำว่า Wish-fort อาจแปลเป็น Wish for it ซึ่งคำว่า "it" หมายถึงเรื่องทางเพศ คือ ถึงแม้ว่าจะเป็นหญิงหม้ายอายุปี Lady Wishfort ยังต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศอยู่ ในอีกความหมายหนึ่งคำว่า Wishfort อาจแปลว่า ความปรารถนา (ทางเพศ) ของเธอรุนแรง

การตีความชื่อของ Lady Wishfort ในทั้งสองความหมายนี้ตรงกับลักษณะนิสัยของเธอที่ประการ ซึ่งคนรับรู้ได้จากคำพูดของ Mirabell ที่พูดกับ Mr. Fainall ในฉากแรกขององค์แรก เขาได้พยายามประจบเอาใจเธอโดยให้เพื่อนของเขาเอาชื่อของเธอไปเขียนข่าวว่า เธอมีความสัมพันธ์เพศกับชายหนุ่ม และเขาได้บอกเธอว่าคนในเมืองคอยจับตาดูเธอและตั้งข้อสังเกตว่า เธอเริ่มอ้วนขึ้นๆ และเมื่อเธอนอนรักษาตัวเพราะโรคท้องมาน เขาก็หลอกเธอเพื่อให้เธอพอใจว่าคนลือว่าเธอจะเจ็บท้องจะคลอดลูก จากลักษณะนิสัยเช่นนี้ของเธอทำให้เธอกลายเป็นเหยื่อของผู้ที่รู้จักอ่อนของเธอ เม Mirabell ตั้งที่เขาได้ให้ Waitwell ปลอมตัวเป็น Sir Rowland มาหลอกลวงเธอ นอกจากความปรารถนาทางเพศแล้ว เธอยังพยายามรักษาความสาวและความสวยไว้ โดยพยายามแต่งหน้าทาเครื่องสำอาง และหลอกตัวเองว่าหลานชายของเธอ Sir Wilful ซึ่งอายุ 40 ปีแล้วยังเป็นเด็กเกินไปที่จะแต่งงาน เพื่อที่จะได้คิดว่าตัวเธอเองซึ่งอายุ 55 ปีก็ยังไม่แก่ นอกจากนี้เธอเป็นคนโมโหเอาแต่ใจตัวเอง ซึ่งเห็นได้ในฉากที่หนึ่งขององค์ที่สามที่เธอคุด่า Peg สาวใช้ ซึ่งทำอะไรไม่ถูกใจเลย นอกจากนี้เธอยังเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก ดังที่เธอให้ Peg ช้อนชวดเหล้าไว้ให้โต๊ะ ก่อนที่ Peg จะไปเปิดประตูให้ Mrs. Marwood เข้ามา เพราะเธอไม่ต้องการให้ใครรู้ว่าเธอคิดเหล้า

แต่เมื่อคนพิจารณาถึงลักษณะนิสัยต่าง ๆ ของเธอที่กล่าวมาแล้วอย่างลึกซึ้ง คนก็จะเห็นได้ว่า เธอเป็นหญิงแก่ที่น่าสงสาร เนื่องจากเธอเป็นเหยื่อของสังคม สิ่งที่เธอต้องการจริง ๆ นั้นไม่ใช่เรื่องทางเพศ แต่เป็นความสาวและความสวยที่สังคมถือว่าทำให้ผู้หญิงมีอำนาจเหนือผู้ชายได้ และในทางอ้อมสิ่งที่พิสูจน์ได้ว่าเธอมีความสาวความสวยนั้นก็คือ การที่ผู้ชายอยากมามีความสัมพันธ์ทางเพศกับเธอนั้นเอง การที่เธอคิดเหล้านั้นก็เพราะเหล้าเป็นทางออกให้เธอลืมสภาพที่แท้จริงในตัวเธอว่า เธอหมดสิ้นทั้งความสาวและความสวย Congreve สร้างเธอขึ้นมาเพื่อให้คนดูและตัวละครคนอื่นหัวเราะเยาะเธอ แต่ขดเดียวกันเขาก็ให้คนดูสงสารเห็นอกเห็นใจเธอ โดยไม่ได้ทำให้เธอเลวเสียทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับ Mr. Witwoud คนก็จะเห็นว่า แม้เธอเป็นหญิงสังคมเมืองหลวงที่รับเอาอารยธรรมของเมืองหลวง

มาเต็มที่ เธอมีลักษณะนิสัยที่คิดว่า Mr. Witwoud คือเธอมีความรักต่อครอบครัว ญาติมิตรของเธอ ซึ่งคนดูเห็นได้จากการที่เธอแสดงอาการและคำพูดต้อนรับ Sir Wilful อย่างอบอุ่น และเมื่อ Mr. Fainall ขู่เธอว่าเขาจะเปิดโปงความสัมพันธ์ระหว่างลูกสาวของเธอกับ Mirabell เพื่อให้ลูกสาวของเธอได้รับความอับอายนั้น Lady Wishfort รู้สึกเป็นทุกข์เป็นร้อนมาก เธอยอมสละทุกอย่างที่เธอมีเพื่อรักษาชื่อเสียงของลูกสาวของเธอ นอกจากนี้เธอแตกต่างจาก Mr. Fainall ในแง่ที่เธอเป็นคนชื่อไม่มีเล่ห์เหลี่ยม เชื่อใจคนง่าย และถือเอาทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องจริงจัง ฉะนั้นเธอย่อมถูกหลอกลวงง่ายดังที่เธอถูกตัวละครคนอื่นเกือบทุกตัว เช่น Mirabel, Waitwell, Mrs. Marwood, Mr. Fainall และ Foible หลอก

5. Mrs. Fainall

Mrs. Fainall มีชื่อจริงว่า Arabella ซึ่งแผลงมาจากคำว่า Arable แปลว่า ที่ที่ดินดีเหมาะแก่การเพาะปลูก ฉะนั้นหมายความว่าตามพื้นฐานนิสัยเธอเป็นคนที่มีจิตใจดี ซึ่งคนดูเห็นได้จากการที่เธอช่วยเหลือให้ Mirabell สมหวังในความรักกับ Millamant โดยไม่มีจิตใจอิจฉาริษยา แม้ว่าเธอเคยมีความสัมพันธ์กับ Mirabell มาก่อน และยังรักเขาอยู่

6. Mrs. Marwood

ชื่อของ Mrs. Marwood สามารถแยกออกเป็น mar ซึ่งแปลว่า ทำลายทำให้เสียหาย และ wood ซึ่งแผลงมาจากคำว่า would แปลว่า ต้องการ ฉะนั้นชื่อของเธอสามารถตีความหมายได้ว่า เธอต้องการก่อความยุ่งยากให้คนอื่น

ชื่อของ Mrs. Marwood ตรงกับลักษณะนิสัยของเธอ ดังที่เธอได้ทำลายแผนการของ Mirabell ได้สำเร็จถึงสองครั้ง ทั้งนี้เพราะเธอมีความอิจฉาริษยาในความรักระหว่าง Millamant กับ Mirabell Mrs. Marwood เป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก ซึ่งคนดูเห็นได้จากการที่เธอแกล้งทำตนเป็นเพื่อนที่ดีต่อ Lady Wishfort โดยบอกความลับและแผนการต่าง ๆ ของ Mirabell ให้ Lady Wishfort รู้ แต่ความจริงแล้วเธอทำเพื่อประโยชน์ของเธอเอง นอกจากนี้เธอเป็นคนโหดร้าย ซึ่งเห็นได้ชัดในฉากที่สองขององคค์ที่ห้า เมื่อเธอขู่แกมปลอบ Lady Wishfort ให้ทำตามความต้องการของ Mr. Fainall เพื่อรักษาชื่อเสียงของ Mrs. Fainall และคำพูดของเธอนี้ทำให้ Lady Wishfort ทุข์มรمانใจมากที่สุด นอกจากนี้เธอเป็นคนอาฆาตพยาบาท ไม่ยอมรับความพ่ายแพ้ของตน ซึ่งคนดูเห็น

ได้จากการที่เธอล่าว่าคำอำมาตยาบาททุกคนเมื่อความจริงทั้งหมดเกี่ยวกับเธอได้ถูกเปิดเผยในฉากสุดท้ายขององค์ที่ห้า

7. Sir Wilful

ชื่อของ Sir Wilful แปลว่า หัวข้อ ต้นทุ้ง ซึ่งคำแปลนี้ตรงกับลักษณะนิสัยของเขา เพราะเมื่อเขาบอกว่าจะทำอะไรเขาก็จะทำ เช่น ในฉากที่สองขององค์ที่สี่เขาได้ขอความรักกับ Millan แม้ในขณะที่เขาถูกมอมเหล้าและพูดจาไม่รู้เรื่อง เพราะเขาได้สัญญากับ Lady Wishfort ไว้ว่าเขาจะทำตามที่ Lady Wishfort ต้องการ ทั้งที่โดยปรกตินิสัยเขาเป็นคนขี้อายมากเมื่อต้องขอความรักผู้หญิง

Sir Wilful เป็นผู้ค้ำบ้านนอกอยู่ที่ Shropshire เขามีกริยามารยาทเคอะเขิน ไม่ถูกต้องตามจรรยาบรรณของคนในเมืองหลวง เช่น เขาถอดรองเท้าต่อหน้าสุภาพสตรี การแต่งกายของเขาเขย่งรุ่มร่ามไม่ถูกต้องตามธรรมเนียมของคนในเมืองหลวง ซึ่งคนดูเห็นได้จากการที่ Petulant และ Witwoud ล้อเลียนรองเท้าบู๊ตของเขา

แต่โดยแก่นแท้ Sir Wilful เป็นคนดี รักญาติพี่น้อง ซึ่งคนดูรู้ได้จากการที่เขาทักทาวitwoud น้องชายต่างมารดาของเขา ก่อน และโกรธที่ Witwoud แสดงกริยาข่าเย้ยต่อเขา (ฉากสาม องค์ที่สาม) นอกจากนี้เขาเป็นคนมีเมตตากรุณา เขาได้ช่วยเหลือ Millamant ไม่ให้เธอสูญเสียเงินหกพันปอนด์ โดยบอก Mr. Fainall และ Lady Wishfort ว่า เขากับ Millamant ตกลงจกแต่งงานกัน นอกจากนี้เขายังประพฤติตนเป็น อัศวินที่คอยปกป้องคุ้มครองผู้ที่อ่อนแอ ดังเช่นเขาซัดคาออกมาป้องกัน Mrs. Fainall เมื่อสามีของเธอจะตรงเข้ามาทำร้ายเธอ (ฉากที่สอง องค์ที่ห้า)

8. Mr. Witwoud

ชื่อของ Mr. Witwoud สามารถแยกเป็น wit ซึ่งแปลว่า "ความฉลาด" แล woud ซึ่งแปลว่า "อยากเป็น" ฉะนั้นเมื่อรวมความเข้าด้วยกันแล้วหมายความว่า เขาอยากจะเป็นคนฉลาด นั่นก็คือ โดยแท้จริงแล้ว เขาเป็นคนโง่งนั่นเอง

ตามพื้นเพเดิม Mr. Witwoud เป็นคนบ้านนอกอาศัยอยู่ที่ Spropshire เช่นเดียวกับ Si Wilful ต่อมาเขาเดินทางมายัง London เพื่อเรียนกฎหมาย แต่ตอนหลังเลิกเรียนและกลายมาเป็น

หนุ่มสังคมเมืองหลวง Mr. Witwoud เป็นหนุ่มสังคมเมืองหลวงที่ต่างจาก Mirabell เพราะขณะที่ Mirabell เป็น true wit เขาเป็น would-be-wit คำพูดของเขาซึ่งเขาคิดว่าเต็มไปด้วย wit นั้น ความจริงคือ การเปรียบเทียบอย่างผิวเผินที่ไม่มีความหมายอะไรเลย นอกจากนี้การที่เขาถามจับ Millamant นั้น ไม่ใช่เพราะเขารักเธอ แต่เป็นเพราะ Millamant เป็นผู้หญิงสวยในสังคม ณะนั้น และเขาต้องการทำตามแพ้นของสังคม ความจริงแล้วเขาไม่ชอบเธอเลยเพราะเธอเป็น true wit ผู้ไม่ให้โอกาสเขาแสดงความฉลาดที่เขาคิดว่าเขามีออกมา

การที่ Witwoud กลายมาเป็นคนเมืองหลวงนี้ เขาได้สูญเสียค่านิยมที่ดีของชนบทไป เช่น ความรักต่อครอบครัว เมื่อเขาพบ Sir Wilful พี่ชายต่างมารดาของเขาเป็นครั้งแรกหลังจากที่ ากกันมานาน เขาทำตามค่านิยมในสังคม โดยปฏิเสธที่จะจำพี่ชายของเขาได้ก่อน และเมื่อพี่ชายของ ภายเขา เขาก็ตอบอย่างซาเอิน นอกจากสูญเสียความรักต่อครอบครัวแล้ว เขายังสูญเสียความจริง จต่อเพื่อน ซึ่งคนดูเห็นได้จากการที่เขาพูดนินทาว่าร้าย Petulant เพื่อนสนิทของเขากับ Mr. Fainall ละ Mirabell ในฉากที่สองขององค์ที่หนึ่ง

9. Petulant

ชื่อของ Petulant แปลว่า "อารมณ์ร้าย โกรธง่าย" ซึ่งคนดูเห็นได้จากการที่ เขาชอบขัดคอและแย้งคำพูดของคนอื่น โดยเฉพาะของ Witwoud จนทำให้ Millamant ทนเขาทั้งสอง ไม้ได้ (ฉากที่สอง องค์ที่สาม)

Petulant เป็นหนุ่มสังคมเมืองหลวงแบบเดียวกับ Witwoud และตามจับ Millamant ลักษณะเดียวกัน คือ ไม่ได้รักเธออย่างแท้จริง และถึงแม้เขาไม่ได้รับรักจากเธอเขาก็ไม่เสียใจ อกจากนี้เขาเป็นคนหลอกลวง ต้องการแสดงว่าตนเป็นที่ขึ้นชอบในหมู่ผู้คน โดยเฉพาะผู้หญิง เขาจ้าง หญิงมาถามหาเขา หรือบางครั้งเขาปลอมตัวเป็นคนอื่นมาถามหาตัวเขาเอง

อ่านเรื่องและแนวความคิดในเรื่อง

ใน The Way of the World มีแก่นเรื่องและแนวความคิดที่สามารถแยกออกเป็นประ ษณ์สำคัญดังนี้

1. ความขัดแย้งกันระหว่างลักษณะภายนอกกับลักษณะที่เป็นจริง และในที่สุดลักษณะภายนอกจะ

จะถูกทำลายลง ขณะที่ลักษณะที่เป็นจริงจะปรากฏออกมา

ลักษณะทั้งหมดที่กล่าวมานี้ปรากฏอยู่ในชื่อเรื่อง The Way of the World ซึ่งได้ถูกกล่าวถึง 3 ครั้งในเรื่อง คือ

ครั้งแรก Mr. Fainall เอย์ขึ้นในฉากที่สามขององคที่สาม หลังจากที่อยู่ความจริง Mrs. Marwood ว่า ภรรยาของเขาได้เคยเป็นภรรยาลับของ Mirabell มาก่อน ความหมายของเรื่องในที่นี้คือความขัดแย้งกันระหว่างลักษณะภายนอกที่ว่า Mrs. Fainall ดูเหมือนจะรักและซื่อสัตย์ต่อเขา กับความจริงที่ว่าเธอไม่ได้รักและซื่อตรงต่อเขา ความขัดแย้งหรือการหลอกลวงนี้ Mr. Fainall ถือว่าเป็นสภาพทั่วไปของการดำรงอยู่ในสังคมสมัยนี้

ในครั้งที่สอง Mr. Fainall เป็นผู้เอย์ขึ้น ซึ่งอยู่ในฉากเดียวกับครั้งที่สอง โดยเขาเปิดเผยความจริงกับ Mr. Fainall ว่าเขาเป็นผู้ดูแลและมีอำนาจในทรัพย์สินเงินทองของ Mrs. Fainall ความหมายของชื่อเรื่องในที่นี้มีความหมายเช่นเดียวกับครั้งที่สองคือ ลักษณะภายนอกจะถูกทำลายลง และความจริงจะปรากฏออกมาในที่สุด นั่นก็คือ Lady Wishfort ไม่ได้มีอำนาจในทรัพย์สินเงินทองของลูกสาวของตนตามที่ Mr. Fainall คิดเพราะ Mrs. Fainall ได้โอนทรัพย์สินของเธอทั้งหมดให้อยู่ในความดูแลของ Mirabell ฉะนั้นในบทละครเรื่องนี้ Mirabell เป็นผู้ชนะเพราะเป็นตัวละครคนที่รู้ความจริงทั้งหมด และทำให้เขามีอำนาจเหนือ Mr. Fainall ซึ่งไม่รู้ความจริงมาก่อนเลย

2. ความหน้าไหว้หลังหลอกของคนในสังคม

ในบทละครเรื่องนี้ Congreve ได้แสดงให้เห็นความหน้าไหว้หลังหลอกของคนในสังคม คือ คนพยายามซ่อนเร้นปิศาจบางสิ่งบางอย่างเป็นความลับ แต่ในที่สุดความจริงก็เผยออกมาจนได้ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง Mrs. Marwood กับ Mr. Fainall ความสัมพันธ์ในอดีตระหว่าง Mrs. Fainall และ Mirabell แผนการต่าง ๆ ของ Mirabell ที่หลอกลวง Lady Wishfort เพื่อจะได้แต่งงานกับ Millamant ลักษณะนิสัยที่แท้จริงของ Mrs. Marwood และมิตรภาพที่หลอกลวงของเธอกับ Mrs. Fainall และกับ Lady Wishfort.

3. ความแตกต่างระหว่างชนบทกับเมืองหลวง

ในบทละครเรื่องนี้ Congreve ได้แสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างชนบทกับเมือง

ลวง ซึ่งแต่ละที่มีทั้งข้อดีและข้อเสียในตัวของตัวเอง คือ จากการแสดงออกของตัวละครที่อยู่ในเมือง
ลวง เช่น Mirabell, Mr. Fainall, Millamant, Lady Wishfort, Mrs. Marwood,
และ Petulant คนดูรู้ว่าคนในเมืองหลวงฉลาด (หรือคิดว่าตนเองฉลาด เช่น Witwoud และ
Petulant) สามารถพูดจาโต้ตอบกันได้ฉับไว รู้ขนบธรรมเนียมจรรยาบรรณของสังคม แต่งกายด้วย
เสื้อผ้าที่สวยงามแพะขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันคนในเมืองหลวงชอบมีความสัมพันธ์ทางเพศอย่างลับ ๆ ไม่มี
ความรักต่อครอบครัวของตน ไม่มีความจริงใจต่อกัน แม้แต่กับเพื่อนสนิท และชอบหัวเราะเยาะดูถูกคนใน
ชนบท

ส่วนตัวละครในเรื่องนี้เป็นตัวแทนของคนในชนบท คือ Sir Wilful การแสดงออกของ
เขาทำให้คนดูรู้ว่าคนในชนบทโง่เขลา ไม่มีความรู้ พูดจ่าน่าเบื่อ ไม่มีกิริยามารยาท ทำอะไรก็เคอะ
เขินเองงะ แต่งตัวลำสมัยไม่ถูกกาลเทศะ แต่ขณะเดียวกันคนในชนบทมีความจริงใจ รักษาคำสัตย์
ความเมตตากรุณาช่วยเหลือปกป้องเพื่อนมนุษย์และมีความรักครอบครัวญาติพี่น้อง

4. แนวความคิดเกี่ยวกับเงิน

ในบทละครเรื่องนี้ Congreve แสดงให้เห็นว่าเงินมีอิทธิพลมากในสังคม สมัย
Restoration ตัวละครเกือบทุกตัวต้องการเงิน เช่น Mr. Fainall แต่งงานกับ Mrs. Fainall
เพราะต้องการเงินทองของเธอ และเมื่อเขามีความสัมพันธ์กับ Mrs. Marwood เขาก็ปกปิดเงินทอง
เธอเสียจนเกือบหมด ต่อมาเขาวางแผนลวง Lady Wishfort เพื่อให้เธอโอนเงินของเธอ เงิน
ทองภรรยาของเขา และเงินหกพันปอนด์ของ Millamant มาเป็นของเขา นอกจากนี้แม้แต่ Mirabell
และ Millamant ก็ยังเห็นความสำคัญของเงิน ซึ่งคนดูรู้ได้จากการที่ทั้งสองไม่ยอมแต่งงานกันจนกว่า
จะได้รับคำอนุญาตจาก Lady Wishfort เพราะทั้งสองไม่ต้องการสูญเสียเงินหกพันปอนด์ที่อยู่ในความค
ลของ Lady Wishfort.

สาเหตุที่ตัวละครเกือบทุกตัวต้องการเงินก็คือ ใครก็ตามที่มีเงินจะสามารถมีอำนาจเหนือคน
ที่ไม่มีเงินได้ เช่น ตอนต้นเรื่อง Lady Wishfort คุมท่าทางมีอำนาจมาก ทุกคนต้องฟังเธอเพราะ
ทุกคนคิดว่าเธอมีเงินและควบคุมเงินทองของลูกสาว และเงินครึ่งหนึ่งของหลานสาว แต่ความจริง
Mirabell มีอำนาจเพราะเขาเป็นผู้ดูแลควบคุมเงินทองของ Mrs. Fainall ตอนจบของเรื่อง
Lady Wishfort สูญเสียอำนาจหมดทุกอย่างเพราะนับจากนี้ไป Mrs. Fainall จะดูแลเงินทองของ

เธอเอง และ Millamant ก็จะได้เงินหกพันปอนด์ของเธอคืนจาก Lady Wishfort เพราะเธอแต่งงานกับ Mirabell ซึ่ง Lady Wishfort เห็นชอบด้วย

5. ทศนคติเกี่ยวกับความรัก

Congreve ได้เผยให้เห็นทศนคติของคนในสมัย Restoration ในเรื่องเกี่ยวกับรักไว้ในบทเพลงที่ Millamant ชอบ และต้องการให้ Mrs. Marwood ฟัง (ฉากที่สามขององคค์ที่สี่: เพลงบทนั้นมีใจความว่า "ความรักเป็นเพียงจุดอ่อนที่อยู่ในจิตใจเมื่อมันมิได้รวมอยู่กับความทะเยอทยาน ความรักชนิดนี้เปรียบเสมือนเปลวไฟที่ใกล้จะมอดไหม้ ซึ่งถ้าไม่เติมเชื้อเพลิงเข้าไปก็จะดับ แต่ถ้าเติมเชื้อเพลิงก็จะเปลวประโชชน์เพราะมันเป็นไฟที่เผาผลาญตัวเอง ความมปีติในความรักนั้น ไม่มาจากการทำให้ชายหนุ่มเสเพลหรือชายหนุ่มที่อยู่ในห้วงรักอกหัก แต่มันถือว่าเป็นเกียรติที่ได้ทีมแห่งหัวของชายหนุ่มที่มีหญิงสาวอื่นที่มีความสวยงามน้อยกว่าฉันทอดถอนหายใจอาลัยอวอร์ดหาอย่างไรผล ดังนั้นคนเดียวเท่านั้นที่จะคุ้มค่าอยู่กับชัยชนะเมื่อฉันเหยยหยันสายตาของหญิงสาวคู่แข่งคนอื่น ถ้าฉันจะมีศพอใจในความรัก สิ่งนั้นก็คือ เมื่อฉันเห็นหัวใจ (ของชาย) ซึ่งหญิงอื่นทุกชั้รมาณถวิลหาดวงนั้นทุหุรมาณถวิลหาแต่ฉันเพียงคนเดียว" จากบทเพลงนี้ คนดูรู้ว่าความรักมีลักษณะโศคร้าย เพราะมันเ่การแก่งแย่งช่วงชิง ความสุขในความรักไม่ได้อยู่ที่ความรักในตัวของมันเอง แต่อยู่ที่การทำให้คนใดโดยเฉพาะคู่แข่งของตนทุกชั้รมาณเพราะตน ฉะนั้นจากบทเพลงนี้คนดูสามารถเข้าใจและเห็นใจในกกระทำของ Millamant ว่า เธอไม่ต้องการเปิดเผยให้ใครโดยเฉพาะ Mrs. Marwood รู้ว่าเธอ Mirabell เพราะเธออาจจะถูก Mrs. Marwood แย่งชิง Mirabell ไป

6. แนวความคิดในเรื่องการแต่งงาน

ในบทละครเรื่องนี้ Congreve ได้แสดงให้เห็นการแต่งงานของคน 3 คู่ คือ คู่ของ Mr. และ Mrs. Fainall คู่ของ Waitwell และ Foible และคู่ของ Mirabell และ Millamant ทั้ง 3 คู่ แสดงให้เห็นทศนคติเกี่ยวกับการแต่งงานที่แตกต่างกันออกไป คือ

1. คู่ของ Mr. และ Mrs. Fainall ถือว่าการแต่งงานนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความรัก ขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ส่วนตัวที่ทั้งสองจะได้จากกัน คือ Mrs. Fainall แต่งงานกับ Mr. Fainall เพื่อหาพ่อให้ลูกของเธอในกรณีที่เธอท้อง ส่วน Mr. Fainall แต่งงานกับ Mrs. Fainall เพราะเขาต้องการเงินของเธอ ฉะนั้นการแต่งงานในลักษณะนี้คู่แต่งงานจะอยู่กันอย่างไม่มีความสุข และหา

เอกที่จะหาได้ก็คือ การคบชู้ ดังที่ Mr. Fainall เป็นชู้กับ Mrs. Marwood.

2. คู่ของ Waitweel กับ Foible คู่นี้ดีกว่าคู่ของ Mr. และ Mrs. Fainall เพราะทั้งสองแต่งงานกันเพราะความรัก แต่ความสัมพันธ์ของคนทั้งสองไม่อยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน คือ ฐานะของ Foible ต่ำด้อยกว่า Waitweel เพราะ Waitweel ถือว่า Foible และสิ่งของที่เธอมีเป็นสมบัติของเขาด้วย ดังเช่นเขาตรงเข้ามาจะแย่งเงินที่ Foible ได้รับจาก Mirabell ในฉากที่สองขององก์ที่สอง

3. คู่ของ Mirabell และ Millamant คู่นี้ดีกว่าคู่ทั้งสองที่กล่าวมาแล้วเพราะการแต่งงานของคนคู่นี้มีรากฐานมาจากความรัก ความจริงใจต่อกัน ความเข้าใจกัน ความเคารพกัน และความเป็นอิสระเท่าเทียมกัน ทั้งคู่เห็นบทเรียนในชีวิตแต่งงานที่ไร้ความสุขของ Mr. และ Mrs. Fainall และต้องการสร้างทัศนคติใหม่เกี่ยวกับการแต่งงาน โดยก่อนตกลงแต่งงานกันทั้งสองได้ยื่นเงื่อนไขให้กันและกันพิจารณาและปฏิบัติตาม ซึ่งปรากฏอยู่ในฉากที่หนึ่งขององก์ที่สี่ เงื่อนไขของ Millamant นั้นยืนยันฐานะของเธอว่า เธอมีอิสระที่จะทำอะไรก็ได้ และเป็นตัวของตัวเอง Mirabell ต้องให้เกียรติและการพลีชีพต่าง ๆ ของเธอ ดังเช่นเธอยืนยันว่า เธอจะนอนตื่นสายก็ไม่ว่า เธอจะต้องไม่ถูกบังคับให้คุยกับคนที่เธอไม่ชอบหรือกับคนโง่เพียงเพราะคนคนนั้นเป็นเพื่อนหรือญาติของ Mirabell และไม่ว่าเธอจะอยู่ในห้องไหน ถ้า Mirabell จะเข้ามาหาเธอ เขาต้องเคาะประตูก่อนทุกครั้ง ส่วนเงื่อนไขเล็กของ Mirabell ก็คือ เขายืนยันว่าจะไม่ยอมโดนสวมเขาอย่างเด็ดขาด โดยห้ามไม่ให้เธอมีเพื่อนสนิทผู้หญิงที่อาจจะมาเยี่ยมสอนให้เธอเป็นปฏิภักษ์กับเขาได้ เป็นต้น

ภาษา

ภาษาของบทละครเรื่องนี้ The Way of the World เป็นร้อยแก้ว ประเภทบทสนทนา colloquial speech) ซึ่งมีลักษณะกระชับ รวดเร็ว และเต็มไปด้วย wit

Wit สามารถแยกออกเป็น True Wit และ False Wit โดยถือคำจำกัดความของคำว่า Wit ตาม Samuel Johnson ที่ว่า "wit is a combination of dissimilar images, discovery of occult resemblances in things apparently unlike" และของ Joseph Addison ที่ว่า "That every Resemblance of ideas is not that which we call Wit, unless it be such an one that gives Delight and Surprise to the reader."

เมื่อคุณพิจารณาคำพูดในบทละครเรื่องนี้จะเห็นว่า คำพูดของ Mr. Fainall และ Mirabell เป็น true wit ดังเช่น Mr. Fainall เปรียบเทียบลักษณะนิสัยที่ต่างกันอย่าง Witwoud และ Sir Wilful ว่าคนหนึ่งเปรียบเหมือนผลไม้นุ่มขณะที่อีกคนหนึ่งเปรียบเหมือนผลแอปเปิ้ลที่แข็ง : "Witwoud grows by the knight like a medlar grafted on a crab. It will melt in your mouth, and t'other set your teeth on edge ; one is all pulp and the other all core." (ฉากที่สอง องคค์ที่หนึ่ง) และ Mirabell บรรยายภาพการเข้ามา Millamant ในฉากที่สองขององคค์ที่สอง โดยเปรียบเธอเป็นเรือใหญ่ที่แล่นมาเร็ว และเปรียบ Witwoud และ Mincing ซึ่งตามมาข้างหลังว่าเป็นเรือลำเล็กที่แล่นตามเรือใหญ่ : "Here she comes, i' faith, full sail, with her fan spread and her streamers out, and shoal of fools for tenders." ในทางตรงข้ามคำพูดของ Witwoud เป็น false wit เพราะสิ่งที่เขานำมาเปรียบเทียบนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดความพอใจหรือความประหลาดใจ ดังที่เขาพูดว่า "friendship without freedom is as dull as love without enjoyment, or wine without toasting." (ฉากที่สองขององคค์ที่หนึ่ง)

หลังจาก Congreve ได้ประพันธ์ The Way of the World ออกมาใน ค.ศ. 1700 แล้ว เขาเลิกประพันธ์บทละครอีกต่อไป ทั้งนี้เพราะในปลายสมัย Restoration บทละครประเภท Comedy of Manners ได้รับการโจมตีว่าช่วยยั่วยุให้คนทำผิดศีลธรรมจรรยา บาทหลวง Jeremy Collier (ค.ศ. 1650-1726) ได้ออกหนังสือชื่อ A Short View of the Immorality and Profaneness of the English Stage ใน ค.ศ. 1698 โจมตีบทละครประเภท Comedy of Manners กล่าวว่า ตามกฎของสมัย Neoclassic (ค.ศ. 1660-1789) จุดประสงค์ของการละครคือสั่งสอนเป็นประเด็นแรก และทำให้คนเพลิดเพลินเป็นประเด็นที่สอง แต่ในทางปฏิบัตินักเขียนบทละครสมัย Restoration มิได้คำนึงถึงหลักการแรกคือการสั่งสอน มุ่งแต่หลักการที่สองคือความเพลิดเพลิน ซึ่งออกมาในทางเสื่อมศีลธรรม ข้อความของบาทหลวง Collier นี้เหล่านักเขียนซึ่งมี Congreve อยู่ในด้วย ไม่สามารถโต้แย้งได้ (Brockett, 1977 : 276-77) ฉะนั้นปลายสมัย Restoration บทละคร Comedy of Manners ค่อยหายไป และบทละคร Sentimental Comedy ซึ่งมุ่งสั่งสอนศีลธรรมจรรยาเข้ามาแทน และรุ่งเรืองในสมัยต่อมา

เอกสารอ้างอิง

McGraw-Hill Encyclopedia of World Drama .1972.

Vol. I. New York : McGraw-Hill Inc.

Brockett, Oscar G. 1977. History of the Theatre. Boston ; Allyn and
Bacon.